

“МӨНХИЙН ТОД ЗАМ”ХХК

ШИФР 01/24

**АЙМГИЙН ТӨВИЙН ДОТОРХ ХАТУУ ХУЧИЛТТАЙ АВТО ЗАМЫН
2-Р ҮЕ ШАТНЫ АЖИЛ /ДАРХАН-УУЛ, ДАРХАН СУМ/-ЫН
ЗУРГИЙН ТАЙЛБАР БИЧИГ, ТЕХНИКИЙН ШААРДЛАГА**

УЛААНБААТАР ХОТ 2024 ОН

22

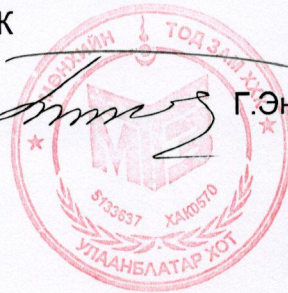
“МӨНХИЙН ТОД ЗАМ” ХХК

**АЙМГИЙН ТӨВИЙН ДОТОРХ ХАТУУ ХУЧИЛТТАЙ АВТО ЗАМЫН
2-Р ҮЕ ШАТНЫ АЖИЛ /ДАРХАН-УУЛ, ДАРХАН СУМ/-ЫН
ЗУРГИЙН ТАЙЛБАР БИЧИГ, ТЕХНИКИЙН ШААРДЛАГА**

Захиалагч: Дархан-Уул аймгийн ЗДТГазар

Гүйцэтгэгч: “Мөнхийн Тод Зам” ХХК

“Мөнхийн Тод Зам” ХХК Захирал Г.Энхмөнх

ГАРЧИГ

Бүлэг 1	Зураг төслийн ажлын танилцуулга	
1.1	Зураг төсөл зохиох үндэслэл	2
1.2	Авто замын трассын схем зураг	2-7
Бүлэг 2	Авто замын төсөллөлт	
2.1	Зураг төслийн ажлын хүрээнд хийгдэх ажлууд	8
2.2	Замын ангилал ба төсөллөлтийн стандарт, норм дүрэм	9
2.3	Зураг төсөвт тусгасан зүйл	10
Бүлэг 3	Авто замын тоноглол	
3.1	Замын тоноглолын ангилал	11
3.2	Замын тэмдэг, тэмдэглэгээ	12-13
Бүлэг 4	Төсвийн тооцоо болон ажлын тоо хэмжээ	
4.1	Төсвийн тооцоо	14

БҮЛЭГ-1

ЗУРАГ ТӨСЛИЙН АЖЛЫН ТАНИЛЦУУЛГА

-Үйлдвэрийн 3 замын уулзвараас эрэл цемент хүртэлх авто зам

- Холбогдох шугам сүлжээний байгууллагуудтай зөвшилцсөний дараа дэвсгэр зургийг захиалагчаар батлуулна
- Геологийн болон материалын судалгаа хийж дүгнэлт гаргана
- Авто замын дагуу, хөндлөн огтлол бусад холбогдох зураг гаргаж нарийвчилсан зураг төслийг эцсийн байдлаар бэлдэх
- Замын тэмдэг, тэмдэглэгээ, замын тоноглол гэх мэт туслах ажлуудыг нарийвчилсан зураг төсөлд тусгах
- Ажлын тоо хэмжээ, төсвийн тооцоог бэлтгэх
- Ажлын зураг төсвийг иж бүрдлийн хамт экспертээр батлуулж захиалагчид хүлээлгэж өгөх

2.3 Замын ангилал ба төсөллөлтийн стандарт, норм дүрэм

2.3.1 Замын ангилал

Төсөллөж буй зам нь зургийн даалгавар болон авто зам төсөллөх норм дүрэм Хот суурины гудамж, зам төлөвлөлт БНБД-32-01-06 тус тус норм дүрмийн дагуу төлөвлөв.

Нутаг дэвсгэрийн туслах гудамж замын ангиллаар хийж гүйцэтгэсэн болно.

3.3.2 Төсөллөлтийн стандарт, норм дүрэм

Авто замын зураг төслийн ажлыг гүйцэтгэхдээ дараах норм дүрэм, стандарт, техникийн шаардлагуудыг баримтлана.

- Авто зам төсөллөх норм дүрэм ЗЗБНБД 22-004- 2016
- Хот тосгоны төлөвлөлт барилгажилтын норм ба дүрэм БНБД 30-01-04
- Замын тэмдэглэл (Техникийн ерөнхий шаардлага) MNS 4759:2014
- Замын тэмдэг (Техникийн ерөнхий шаардлага) MNS 4597:2014
- АЗУГН 2.01.01-2004
- Авто замын гүүр ба хоолой төсөллөх БНБД 32-02-12

- Монгол орны асфальтбетон хучлагатай авто замын хучилтын хийцийн жишиг цомог
- Авто зам, замын байгууламжийн барилгын ажлын жишиг техникийн шаардлага ЗЗБНБД 31-008-2016

2.4 Зураг төсөвт тусгасан зүйл

Авто замын төлөвлөлтийг дараах үндсэн үзүүлэлтүүдээр тодорхойлж зураг төслийг IndorCad 2023 программ хангамж ашиглан хийв

Үүнд:

- Хэвтээ төлөвлөлт
- Дагуу төлөвлөлт
- Замын зурвасын өргөн, эгнээ
- Хөндлөн хэвгий болон дагуу налуу
- Замын тэмдэг, тэмдэглэгээ

Авто замын геометр хэмжээсүүдийг Авто зам төсөллөх норм дүрэм ЗЗБНБД 22-004- 2016 Хот суурины гудамж, зам төлөвлөлт БНБД-32-01-06 тус тус норм дүрмийн дагуу төлөвлөв.

Нэг маягийн хөндлөн огтлолын зургийг тайлбар бичигт хавсаргав. Тухайн газар орны барилгажсан байдлаас шалтгаалан хөндлөн огтлолуудыг 20 м дутмаар тусгасан.

Явах ангийн хөндлөн хэвгий нь 2%, явган замын хэвгий нь 2% байна.

Явган замын гадна талаар далангийн тогтвортой байдлыг хангах зорилгоор 0.5 м өргөн хөвөөтэй байна.

2.5 Хучилтын хийц төлөвлөх

Хучилтын хийцийг төсөллөхөд олон хүчин зүйлс нөлөөлдөг

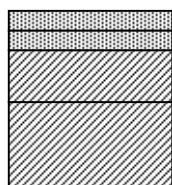
Үүнд

- Тэнхлэгийн ачааллын хүчин зүйл
- Хөдөлгөөний эрчим
- Эрс хүйтэн цаг уурын хүчин зүйл
- Далангийн дээд үеийн даац зэрэг багтана

Далангийн дээд үеийн материалын CBR буюу ачаа даацын харьцаа нь 15%-аас багагүй байна.

Хучилтын хийцийг Монгол орны авто замын хучилт төлөвлөх жишиг цоморлигийг үндэслэн дараах байдлаар сонголоо.

Хучилтийн тооцоог хавсралтаар хавсаргав.

1. Асфальтбетон өнгө үе-3 см
2. Асфальтбетон суурь үе-4 см
3. Буталсан чулуун суурь-20см
4. Резаклдах /recycle/ -30см

БҮЛЭГ-3 АВТО ЗАМЫН ТОНОГЛОЛ

Замын тоноглолд жолооч, зорчигчдыг мэдээллээр ханган замын хөдөлгөөний осол, аваарийг бууруулж тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын байдлыг сайжруулан аюулгүй байдлыг хангах техник хэрэгслүүд байна.

Замын тоноглолуудыг Монгол улсад мөрдөгдөж байгаа норм стандартуудын дагуу төлөвлөв.

3.1 Замын тоноглолын ангилал

Төслийн замд тоноглолын үндсэн 4 ангилалыг урьдчилан төсөллөв.

- I. Замын хөдөлгөөний зааварчилгаа
- II. Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдал
- III. Зорчигчдод зориулсан ерөнхий мэдээлэл
- IV. Зорчигчдод зориулсан тоноглолууд

Замын өөр өөр тоноглолуудыг замын тоноглолын эдгээр үндсэн ангилалын дагуу хийх ба үүнийг доор үзүүлэв.

I. Замын хөдөлгөөний зааварчилгаа

- Замын тэмдэг
- Замын тэмдэглэгээ

II. Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдал

- Замын хөдөлгөөний хамгаалалтууд(эсвэл хамгаалалтын хашлагууд)
- Мал, амьтан гарч ирж болзошгүй зам дээр тавих хамгаалалт

III. Ерөнхий мэдээлэл

- Замын зурвас газрын тэмдэглэгээнүүд

IV. Зорчигчдод зориулсан тоноглолууд

- Нийтийн тээврийн хэрэгслийн зогсоол
- Авто машины түр зогсоол

3.2 Тооцоот хурд

Тооцоот хурд нь замыг төсөллөх үндсэн үзүүлэлт бөгөөд үүнийг замын төрөл ба газрын гадаргын байдлыг харгалзан тодорхойлдог. Газрын гадаргын байдлаар нь Хот суурины гудамж, зам төлөвлөлт БНБД-32-01-06 тус тус норм дүрмийн дагуу төлөвлөв.

Тооцоот хурд

Газрын гадаргын байдал	Тооцоот хурд
Тооцоот хурд (км/цаг)	20-60

Эх үүсвэр: Хот суурины гудамж, зам төлөвлөлт БНБД-32-01-06

- Асфальт бетон хучилттай зорчих хэсэгт 2%
- Хайрган хөвөөнд 4%

3.3 Хэвтээ төлөвлөлт

Дэвсгэр зургийг төсөллөх үндсэн параметрт дараахи элементүүд багтана. Үүнд:

- Муруйн радиус,
- Шилжилтийн урт
- Эргэц

ЗЗБНБД 22-004-2016-ийн Хүснэгт 10-ын дагуу хэвтээ муруйн хамгийн бага радиусыг дараахи байдлаар сонгов. Үүнд:

3.4 Дагуу огтлол

Дагуу огтлолыг төсөллөх үндсэн параметрт:

- Налуу
- Муруйн радиус орно.

Хүснэгт 10.2– ЗЗБНБД 22-004-2016-ийн дагуу зөвшөөрөгдөх налуу

Газар орны хэв шинж	Хурдаас хамаарсан хамгийн их дагуу налуу,%-иар							
	Техникийн нөхцөлөөр тогтоогдсон төсөлөлтийн тооцоот хурд (км/цаг)							
	30	40	50	60	70	80	90	100
Тэгш	7	7	7	7	7	6	6	5
Нугачаатай	10	10	9	8	8	7	7	6
Уулархаг	12	11	10	10	10	9	9	8

Босоо муруй ба үзэгдэх орчны хамгийн бага радиус

Тооцоот хурд (км/цаг)	Босоо муруйн хамгийн бага радиус (м)			Үзэгдэх хамгийн бага зай (м)	
	Гүдгэр босоо муруй	Хотгор босоо муруй		Зогсоох үед	Гүйцэж түрүүлэх үед
		Үндсэн	Уулархаг		
100	9,000	4,800	2,400	200	680
80	4,500	3,200	1,600	140	560
50	1,100	1,400	700	70	340

3.5 Зорчих хэсгийг өргөсгөх

33БНБД 22-004-2016 Уурхай руу нийлэх зам учир өгөгдсөн чиргүүлтэй машины урт (20-24м) төсөллөгдсөний дагуу дэвсгэр зураг дээрх муруйн дотор талын хэсгийг өргөсгөхөөр төсөллөснийгүзүүлэв.

БҮЛЭГ-4.**ТӨСВИЙН ТООЦОО БОЛОН АЖЛЫН ТОО ХЭМЖЭЭ****5.1 Зам барилгын ажлын төсвийн тооцоо**

1. Төсвийн тооцоог Зургийн инженерийн тодорхойлсон ажлын тоо хэмжээг үндэслэн, ЗТБХБ-ын сайдын 2012 оны 181-дугаар тушаалаар батлагдсан “Авто зам, замын байгууламжийн барилга, засварын ажлын төсөв зохиох заавар” –ын дагуу /төсөвт өртгийн товчоо уг зааврын дагуу хийгдсэн/ төсөв зохиох компьютерийн RBC-Estimator программ ашиглан гүйцэтгэлээ.

2. Ажилчдын тарифт цалинг ЗТБХБ-ын сайдын 2009 оны 263 дугаар тушаалын дагуу, нэмэгдэл цалинг ЗТАЖ-ын сайдын 2007 оны 11 сарын 20-ны өдрийн 187 тоот тушаалын дагуу ИТА, жолооч, механизмчин, замын ажилчдын нийт цалингийн 15.1%-иар тооцно

3.Зам барилгын ажлын механизмын операторчидын цалинг машин механизмын зардалын дүнгээс 8.7 %-иар бодож төсөвт тусгах ба нэгдсэн төсвийн тооцоонд машин механизмын зардалын дүнгээс хасаж тооцно.Тээврийн жолоочийн цалинг мөн үүний адил тооцно.

4. Монгол улсын Нийгмийн даатгалын тухай хуулийн 15.1 зүйлд заасны дагуу ажил олгогч /компани/-ийн хөдөлмөрийн хөлсний сан, түүнтэй адилтгах орлогоос төлөх нийгмийн даатгалын шимтгэлийн хувь хэмжээг зам барилгын ажилчдын цалин, нэмэгдэл цалин, талбайн инженер, техникийн ажилтнуудын цалингийн нийлбэр буюу нийт цалингийн сангийн 11.5 %-иар, Засгийн газрын 2008 оны 142 дугаар тогтоолын дагуу “Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгал”-ын шимтгэлийн хувь хэмжээг 3%-иар /нийтдээ 14.5 %/ тус тус тооцож, төсөв зохиов.

5. ЗТАЖ-ын сайдын 2007 оны 11 дугаар сарын 20-ны өдрийн 187 тоот тушаалын дагуу удирдлагын зардлыг нийт цалингийн сангийн 63.5%-иар, ашгийн хэмжээг цалингийн сангийн 71.8%-иар бодож тооцлоо.

6. Машин механизм, тоног төхөөрөмжийн ашиглалтын зардлыг Зам Тээврийн Хөгжлийн яамны сайдын 2017 оны 10 сарын 13-ы өдрийн 212 тоот тушаалаар батлагдсан машин механизмын нэг машин цагийн жишиг нормын дагуу, Авто машинаар ачаа тээвэрлэх зардлыг ЗТАЖ-ын сайдын 2008 оны 09 дугаар сарын 08-ны өдрийн 136 тоот тушаалаар батлагдсан жишиг тарифын дагуу, тус тус тооцов.

7. Захиалагчийн хяналтын зардлыг барилга угсралтын ажлын нийт өртөгийн 2%, Магадлашгүй ажлын зардлыг шууд зардалын 2%, Нэмэгдсэн өртгийн албан татварыг “Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай” Монгол улсын хуулийн 11-р зүйлийн 11.1-р заалтын дагуу барилга угсралтын ажлынз ардлын 10%-иар тооцож төсөвт тусгалаа.

8. Хөдөлмөрийн багаж хэрэгсэл, ажлын хувцасны элэгдэлийн зардлыг ЗТБХБЯ-ын сайдын 2012 оны 181-р тушаалын дагуу нийт цалингийн дүнгийн 13.6 %-иар тооцлоо.

9. Норм нормативын зардалыг Авто замын тухай хуулийн 8.4.1-д заасны дагуу барилга угсралтын ажлын дүнгийн 0.4%-иар тус тус тооцлоо